

Metodologija i strategija poučavanja znanosti o sestrinstvu

The methodology and teaching strategies of Nursing Science

Narcis Hudorović

Klinika za Kirurgiju, Klinički bolnički centar „Sestre milosrdnice“, Vinogradska 29, 10000 Zagreb, Hrvatska.
Department of Surgery, University Hospital Center „Sestre milosrdnice“, Vinogradska 29, 10000 Zagreb, Croatia

Received: April 1st 2012

Accepted: April 11th 2012

Ključne riječi: program studija • studij sestrinstva • kvaliteta

Kratki naslov: Studij sestrinstva i razvoj biomedicinske znanosti i sestrinstva

Keywords: Study programe • Nursing Studies • quality

Running head: New studies and increase in the quality of nursing

Sustavi zdravstvene skrbi u budućnosti zahtijevaju od medicinskih sestara povećanje znanja koja su potrebna za brže pružanje zdravstvenih usluga u sve različitim radnim okruženjima, uz istodobno smanjenje materijalnih i nematerijalnih troškova i smanjenu cijenu rada [1, 2, 3]. Medicinske sestre budućnosti moraju dobro poznavati nove tehnologije kako bi što brže mogle prihvatiti sve nove metode/postupke koji se svakodnevno uvode u svrhu poboljšanja učinkovitosti zdravstvene njege [4, 5]. Stoga je akademska sestrinska zajednica danas prisiljena nalaziti nove i nužne poticaje za povećanje intelektualne zainteresiranosti medicinskih sestara i za širenje znanja. Znatan čimbenik u ovom procesu izbor je sadržaja kolegija koji se uvodi u buduću ili je već uveden u postojeće studije sestrinstva [6, 7].

Dva su osnovna čimbenika učenja:

- izbor sadržaja određenog kolegija,
- strategija aktivnog učenja,

Odabir sadržaja kolegija

Sadržaji kolegija moraju biti izravno povezani s ciljevima i zadacima koje medicinska sestra izvršava u svojim svakodnevnom radnim zadacima. Dobar sadržaj kolegija na studiju sestrinstva mora se temeljiti na učenju najboljih metoda i postupaka radi pravilnog razvrstavanja činjenica i znanstvenih detalja, budući da će se sestrinstvo budućnosti zasnivati na kognitivnim vještinama, i to na metodama koje služe za poboljšanje, razumijevanje i svakodnevnu uporabu znanstvenog kritičkog mišljenja i donošenja znanstvenih zaključaka [8, 9].

Sadržaji novih kolegija u programima studija sestrinstva moraju pridonositi usvajanju novih znanja te dati jasne odgovore na slijedeća pitanja, i to:

- Kako sadržaj kolegija pridonosi učenju i usvajanju kognitivnih vještina i kritičkog znanstvenog razmišljanja?
- Kako sadržaj kolegija izravno i neizravno utječe na povećanje znanstvene stručnosti?
- Na koji način znanstveno proučavanje određenih pojmova (npr. bol, rizik, nezadovoljavajuća funkcija organskog sustava, i sl.), poboljšavaju stupanj znanstvenog mišljenja u sestrinstvu?
- Je li sadržaj kolegija prikladan za studente koji se prvi put susreću s problematikom sestrinske struke?
- Na koji način sadržaj kolegija pridonosi približavanju sestrinske znanosti svakodnevnom radnim aktivnostima medicinske sestre?
- Na koji način sadržaj kolegija pridonosi cjeloživotnom učenju?

Uključivanje studenata sestrinstva u izbor i izradu sadržaja kolegija povećava njihovu odgovornost i vrijeme učenje i dodatno ih motivira za učenje. Stoga je sudjelovanje studenata sestrinstva u izradi i izboru sadržaja kolegija iznimno važno za učinkovitost kolegija, posebice u poticanju znanstvenog razmišljanja, zaključivanja, donošenja zaključaka i znanstvene rasprave [10, 11].

Studentima sestrinstva, i to na temelju njihovih specifičnih interesa i potencijalnog izbora buduće specijalnosti, treba omogućiti:

- aktivno sudjelovanje u izboru tema za pisane i usmene ispite,
- aktivno sudjelovanje prilikom odabira mjesta u kojem se izvodi klinička praktična nastava

Sadržaj kolegija mora isticati inovativnost i posebnost programa studija sestrinstva, kao i sveučilišne ustanove u kojoj se program izvodi

Autor za korespondenciju/Corresponding author:

Narcis Hudorović, MD, PhD
Department of Surgery, University Hospital Center „Sestre milosrdnice“, Vinogradska 29, 10000 Zagreb, Croatia
Tel: 385-1-37 87 378
Mob: 385-91-46 40 656
E-mail: narcis.hudorovic@zg.htnet.hr

Strategija aktivnog učenja

Svakodnevna iskustva (npr. putovanja, istraživanja) služe kao izvori za uporabu metoda aktivnog učenja. Metode aktivnog učenja moraju povećati stupanj motivacije studenata, njihovu kreativnost te posljedično učinkovitije dostizanje zadanih ciljeva učenja. Metode danas najčešće u uporabi:

- stimuliranje studenata na dolaske na radionice i/ili sastanke o specijaliziranim temama, (npr. čitanje elektrokardiograma, mjerenja ishoda zdravstvene skrbi);
- rad u malim grupama – u različitim oblicima – od predavanja koji traju cijeli semestar do kratkih, 15 do 20-minutnih seminara;
- kognitivno istraživanje svakodnevnih situacija [npr. pisana ili usmena svjedočenja pred regulatornim ili zakonodavnim tijelima];
- znanstveno korištenje aktivnosti koje proizlaze iz društvenih iskustava, i to iz područja humanističkih, društvenih ili prirodnih znanosti.

Smjernice za budućnost

Budućnost donosi znatne mogućnosti za poboljšanje društvenog statusa medicinskih sestara kao zdravstvenih profesionalaca, i aktivnih članova u donošenju odluka zdravstvenog tima. Promjene u samostalnosti u odlučivanju i povećanju autoriteta medicinskih sestara tijekom posljednja tri desetljeća primjeri su takvih mogućnosti. Istodobno, u odnosu na ekonomsku učinkovitost medicinske sestre kao samostalnog zdravstvenog profesionalca u zdravstvenom sustavu postoje i znatne opasnosti. Stalni zahtjevi za smanjenjem troškova u zdravstvenom sustavu i zapošljavanje nelicenciranih zdravstvenih djelatnika potencijalni su čimbenici za umanjivanje važnosti medicinske sestre kao zdravstvenog profesionalca. Prije pedeset godina profesionalne sestrinske organizacije [primjerice: American Organization of Nurse Executives - AONE], promaknule su se u začetnike profesionalnog sestinstva znanstveno razmatrajući problematiku pružanja zdravstvene njege i proučavanja metodike usvajanja znanja. Istodobno se počinju izrađivati programi studija sestinstva. Prvi se put studijski programi počinju izvoditi na sveučilištima, a ne u bolničkim ustanovama [12, 13].

Upravo se navedena promjena u obrazovanju medicinskih sestara smatra najvažnijim čimbenikom u unapređivanju sestrinske profesije tijekom dvadesetog stoljeća [14, 15]. Ova promjena u pristupu sestinstvu kao znanstvenoj dis-

ciplini kontroverzna je, prekinula je dugogodišnji „status quo“, i zahtijeva od predstavnika sestrinskih organizacija aktivno uključivanje u novi obrazovni pristup za stvaranje medicinske sestre budućnosti [16]. Danas su medicinske sestre u Republici Hrvatskoj izložene sličnom izazovu. Tijekom akademske godine 2011.-2012., na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu počeo se provoditi program studija sestinstva. Program osposobljava medicinske sestre kao zdravstvene profesionalce s diplomom postdiplomskog studija [na primjer, doktorat iz područja sestinstva].

Odluke koje sestrinska akademska zajednica donosi, ili ne donosi, a koje su povezane sa sestrinskim obrazovanjem danas, odredit će hoće li oni koji dolaze nakon nas moći nastaviti tradiciju profesionalnog sestinstva u kontekstu pružanja zdravstvene skrbi u 21. stoljeću.

Literatura

- [1] Zlotkowski E. A new voice at the table? Linking service-learning and the academy. *Change*, January/February 1996:21-27.
- [2] Wilfson JM. The c word a curriculum for the future. *Nursing & Health Care: Perspective on Community* 1996;17:72-77.
- [3] Saulo M, Wagener R. How good case managers make tough choices: Ethics and mediation. *The Journal of Care Management* 1996;2:8-16+.
- [4] Oermann M. Reforming nursing education for practice. *Journal of Nursing Education* 1994;33:215-219.
- [5] Lockhart JS, Resick LK. Teaching cultural competence, the value of experiential learning and community resources. *Nurse Educator* 1997;22:27-31.
- [6] Manuel P, Sorenson L. Changing trends in healthcare: Implications for baccalaureate education, practice and employment. *Journal of Nursing Education* 1996;34:248-253.
- [7] Moss MT. (1995). Principles, values, and ethics set the stage for managed care nursing. *Nursing Economics* 1995;13:276-284.
- [8] Mundt, M. H. (1997). A model for clinical learning experiences in integrated health care networks. *Journal of Nursing Education* 1997;7:309-316.
- [9] Hegge M. Restructuring registered nurse curricula. *Nurse Educator* 1995;20:39-44.
- [10] Johnson JY. Curricular trends in accredited generic baccalaureate nursing programs across the United States. *Journal of Nursing Education* 1995;34:53-60.
- [11] George JB. Genetics: Challenges for nursing education. *Journal of Pediatric Nursing* 1992;7:5-8.
- [12] Guyer M S. The human genome project and the future of medicine. *American Journal of the Diseases in Childhood* 1993;147:1145-1151.
- [13] del Bueno D J. What can't grads think like nurses? *Nurse Educator* 1994; 19:9-11.
- [14] Curley M. The synergy model of certified practice: Creating safe passage for patients. *Critical Care Nurse* 1996;16:95-99.
- [15] Esparza D, Rickelman B, Fox J. Preparing psychiatric mental health nurses for the future, a baccalaureate curriculum design. *Nurse Educator* 1996;21:13-17.
- [16] Anders RL, Douglas DM, Harrigan RC. Competencies of new registered nurses: A survey of deans and health care agencies in the state of Hawaii. *Nursing Connections*, 1995;8:5-16.

Uredništvo preporučuje ove World Wide Web adrese za proširenje znanja:

<http://www.issuu.com/sestrinskiglasnik>

www.issuu.com/sestrinskiglasnik

Kliknite na logging. Otvaraju se dva pravokutnika, i to loggin(e-mail adresa) i password. U oba pravokutnika potrebno je upisati sestrinskiglasnik, kliknuti na login te se otvara cijeli časopis. Pazite da napišete sestrinskiglasnik zajedno - nikako odvojeno. Kada čitate časopis, na svakoj stranici na koju postavite oznaku (miš), aktivne elektronske adrese (linkovi), bit će označeni s plavom bojom. Na označeni link kliknite mišem, i otvaraju vam se sve navedene mrežne stranice.

Očekujemo vaše komentare koje možete „postaviti“, u rubriku comments koja se nalazi na web-stranici <http://www.issuu.com/sestrinskiglasnik>.